

Komisiji za žalbe Saveta za štampu

Kao član Komisije za žalbe Saveta za štampu, na osnovu člana 3 tačka 6 Poslovnika o radu Komisije za žalbe, podnosim žalbu zbog naslova na naslovnoj strani štampanog i onlajn izdanja lista *Informer* od 20.marta 2020. godine ***“OPASNO U Srbiju ušlo 100.000 gastarbajtera, njih bar 6.000 ima koronavirus!”*** i teksta pod istim potpisanim sa K.Milanović objavljenim u štampanom i onlajn izdanju lista *Informer*.

Na sajtu člista *Informer* objavljena je i naslovna strana ovog lista za 20. mart 2020. godine, sa naslovom za isti tekst, ali koji je drugačiji od prethodnog, i glasi: ***“OPASNO U Srbiju ušlo 200.000 gastarbajtera, njih bar 6.000 ima koronavirus”***.

Prvo pitanje je - koji je navod tačan/istinit iz naslova na prvoj strani lista *Informer*, od dve naslovne strane Informera za isti dan, 20. mart 2020. godine, obe objavljene na sajtu ovog lista:

1. ***“U Srbiju ušlo 100.000 gastarbajtera”***,

ili

2. ***“U Srbiju ušlo 200.000 gastarbajtera”***, linkovi za ovu naslovnu stranu:

https://informer.rs/data/images/2020-03-20/324319_naslovna_f.jpg

<https://informer.rs/tags/1266/naslovna-strana/page/2>

U naslovu *Informer* iznosi neosnovanu, neproverenu, nedokazanu, proizvoljnu tvrdnju da ***„njih (gastarbajtera) bar 6.000 ima koronavirus!”***.

U tekstu *Informer* navodi: ***“U poslednje tri nedelje u Srbiju je ušlo 100.000 gastarbajtera koji su pobjegli iz zaraženih područja, podaci su nadležnih službi. Sumnja se da je među njima čak 6.000 inficirano koronavirusom! Svi oni su, pre nego što je korona uzela maha u zemljama gde rade, poput Italije, Austrije, Nemačke i Švajcarske, uspeli da pobjegnu iz tamošnjih karantina i da se domognu Srbije..., „U poslednja tri dana u Srbiju je došlo više od 70.000 naših građana iz inostranstva. Prema zvaničnim saznanjima, mnogi od njih su inficirani koronavirusom“***.

Informer nije naveo izvor tvrdnje koja je napisana i u naslovu i u tekstu da “bar 6.000 ima koronavirus!”.

U naslovu je izneta ova tvrdnja kao činjenica da „*njih bar 6.000 ima koronavirus*“, a u tekstu stoji „*sumnja se da je među njima čak 6.000 inficirano koronavirusom!*“.

Da li “6.000 ljudi ima koronavirus “, ili postoji sumnja da je “čak 6.000 inficirano korona virusom” ?

Autor teksta je napisao da su “od 70.000 naših građana iz inostranstva prema zvaničnim saznanjima, mnogi od njih inficirani koronavirusom“.

Autor teksta nije napisao koja su to, i čija “zvanična saznanja” o broju zaraženih. Koji je izvor “zvaničnih saznanja”. Da li je reč o saopštenju i ako jeste čijem, o zvaničnim podacima ili analizi nekog državnog organa , i ako jeste kojeg organa ili službe, ili o argumentovanoj izjavi nekog lekara ili državnog funkcionera.

Do danas u Srbiji nijedan državni organ, ni služba, nisu zvanično sačinili analizu, niti su objavljeni zvanični podaci, o tačnom broju državljana Srbije, koji su bili zaraženi virusom korona po povratku u Srbiju.

Tekst u Informeru o broju povratnika i navodnom broju zaraženih među njima, odnosi se na period od 28. februara do 20. marta 2020. godine: “*u poslednje tri nedelje* (16 dana - od 28. februara do dana uvođenja vanrednog stanja, kada zvanično samoizolacija nije bila obavezna, i 6 dana - : od 15. do 20. marta, kada je uvedeno vanredno stane, a zvanično samoizolacija postala obavezna,) *u Srbiju je ušlo 100.000 (200.000) gastarbajtera...Sumnja se da je među njima čak 6.000 inficirano koronavirusom*”.

Pre nego što se upustio u proizvoljno licitiranje brojem zaraženih (“njih bar 6.000 ima koronavirus”) građana Srbije koji su se vratili iz inostranstva, i ukupnim brojem povratnika (100.000 ili 200.000), list Informer trebalo je objektivno da informiše svoje čitaoce o situaciji u Srbiji koja je prethodila njihovom povratku, a uticala je stimulatивно i ohrabrujuće na njihovu odluku da se vrate.

Odnosno, da su najviši državni organi i funkcioneri, pa i medicinski radnici, olako shvatili opasnost od bolesti od koje su tada već u mnogim zemljama ljudi uveliko umirali.

Da je postupio profesionalno, list Informer bi obavestio čitaoce o činjenicama koje pokazuju **zvanično shvatanje i zvaničan pristup zarazi u Srbiji do uvođenja vanrednog stanja:**

1. da je ministar zdravlja Zlatibor Lončar izjavio 30.januara 2020. godine : *“ništa nije alarmantno i ako se pojavi neki od pacijenata u Srbiji i u okolini, ili bilo gde. Bitno je da se odreaguje kako treba. Mi smo preduzeli sve mere da do toga ne dođe. Nije moguće izolovati Srbiju u 21. veku od svega, tako da nije nikakva drama ako do toga dođe, ali će stvar biti apsolutno pod kontrolom. i od samih graničnih prelaza...Vakcina još nije napravljena. Potrebno je neko vreme da se napravi. Želim da građani Srbije znaju - Srbija sa svojim stručnjacima je spremna, danas može da napravi tu vakcinu”*,

2. da je dr Branimir Nestorović na konferenciji za novinare, kojoj je prisustvovao i predsednik Srbije, izjavio 26.februara,: *“ne mogu da verujem da će jedan narod koji je preživeo sankcije, bombardovanje, svakojaka maltretiranja se uplašiti najsmješnijeg virusa u istoriji koji na fejsbuku postoji”*,

3. da je predsednik SNS Aleksandar Vučić, koji je i predsednik Srbije, na konferenciji za novinare izjavio 26.februara,: *“alkohol gde postavite, tu korona virus ne raste. Ja sam sada našao dodatni razlog da popijem po jednu čašicu dnevno...”*,

4. da je ministar zdravlja Zlatibor Lončar, izjavio 1. marta: *“manje ljudi ima komplikacije i manje ljudi umire od tog virusa nego od sezonskog gripa”*,

5. da je premijerka Ana Brnabić izjavila 13. marta: *“nema nikakvog stručnog opravdanja i stručne osnove da još uvek zatvaramo škole vrtiće i fakultete”*,

6. da je 15. marta uvedeno vanredno stanje zbog pandemije virusa korona,

7. da je posle uvođenja vanrednog stanja, od 15. marta, proglašena obavezna samoizolacija povratnika iz inostranstva po ulasku u Srbiju.

Po mojoj oceni, Informer od 20.marta 2020. godine, naslovom **“OPASNO! PRETI NAM EKSPLOZIJA EPIDEMIJE ZBOG PRISTIGLIH PUTNIKA IZ OKOLNIH ZEMALJA! U Srbiju ušlo 100.000 gastarbajtera! Njih bar 6.000 ima koronavirus!”** i tekstom pod istim naslovom, potpisanim sa K.Milanović, objavljenim u štampanom i onlajn izdanju, povredio je Kodeks novinara Srbije i to:

- Poglavlje I (Istinitost izveštavanja) tačka 1
- Poglavlje II (Nezavisnost od pritisa) tačka 1, smernica 5 (*Naslov teksta ne sme da bude u suprotnosti sa suštinom teksta*)

- Poglavlje IV (Odgovornost novinara) tačke 1 (*novinar je pre svega odgovoran svojim čitaocima, slušaocima i gledaocima. Tu odgovornost ne sme da podredi interesima drugih, a posebno interesima izdavača, vlade i drugih državnih organa*)
- Poglavlje V (Novinarska pažnja) tačke 1, 3 (*prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o nekom događaju jednako je njihovom namernom iskrivljavanju ili iznošenju laži*) i 4.

PRILOG: 2 naslovne strane Informera za 20.03.2020. godinu, i tekst u Informeru od 20.03.2020. godine.

U Beogradu, 13.04.2020. godine

Podnosilac žalbe
Zlatko Čobović

